

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

سال ششم

شنبه ۲۵ دی ماه ۱۳۲۹

شماره ۱۷۴۱

شماره مسلسل ۱۰۱

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۰۱

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه ۱۹ دی ماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب :

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور - آقایان: غلامرضا فولادوند - دکتر شایگان - ناظرزاده - حائری زاده
- ۳- بقیه مذاکره در طرح راجع به مطبوعات
- ۴- بیانات آقای وزیر جنگ راجع به حکومت نظامی شهرستانها
- ۵- تقدیم لایحه بودجه ۱۳۳۰ کل کشور بوسیله آقای معاون وزارت دارایی
- ۶- معرفی آقای جوادی به معاونت وزارت دادگستری بوسیله آقای وزیر دادگستری
- ۷- بقیه مذاکره در طرح پیشنهادی راجع به مطبوعات و خانه مذاکره آن
- ۸- طرح گزارش راجع به تفاوت حقوق بازنشستگی افسران و درجه داران ارتش
- ۹- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت نه و پنج دقیقه صبح بریاست آقای رضاحکمت تشکیل گردید

۴- تصویب صورت مجلس

دیر آمدگان با اجازه : آقای دکتر کیان یک ساعت - آقای حسن مکرم یکساعت - آقای فرامرزی ۴۵ دقیقه.

(بشرح زیر فرائض شد)

دیر آمدگان بی اجازه : آقای حسن اکبر یک ساعت - آقای محمدهراتی یکساعت .

رئیس - نسبت به صورت جلسه پیش نظری نیست؟ ملک مدنی بفرمائید

ملک مدنی - در جلسه پیش که بنده راجع به آن پیشنهاد ته گرانته کردم در صورت جلسه یک موضوعی هست که دراصل مطلب تأثیر دارد این را خواهش میکنم اصلاح کنند این (ملاحظه کنم) نیست (متذکر شوم) است اینرا خواهش میکنم اصلاح کنند

فائین با اجازه : آقایان - محمود محمودی - عبدالعزیز اورنگ - محمدعلی نصریان - سیدمحمد علی شوهتری - سالار سنندجی - کشاورز صدر - دکتر طاهری - دکتر مصدق - طباطبائی - دکتر شایگان .

فائین بی اجازه : آقایان - جوادمحمودی - سلطانی حسین کورافلی - شهاب خسروانی - عبدالوهاب اقبال - آشتیانی زاده - غلامحسین آبتج - ابوالفضل تویلت - دکتر عبدالعزیز طباطبائی - دکتر مصباحزاده

چون دراصل مطلب تأثیر دارد .

رئیس - اصلاح میشود، آقای اردلان

اردلان - عرض کنم که چون صورت مذاکرات مجلس شورای ملی انعکاس آنچه که در اینجا گفته می شود باید داشته باشد بنده بر حسب لزوم عرض میکنم که نسبت به پیشنهاد بنده که اعلام رأی فرمودید بنده تقاضا کردم که شمرده شود و جناب آقای فولادوند شمرده و فرمودند که چهل و چهار نفر برخاستند در صورت مجلس این نوشته نشده که ۴۴ نفر رأی دادند بنده با اظها تشکر خواستم این موضوع منعکس شود .

رئیس - آقای حائریزاده

حائری زاده - صورت جلسه الساعه بدست بنده رسیده یک اشتباهات مختصری ممکن است در مطبوعه شده باشد خواستم تذکر بدهم که اصلاح بشود

رئیس - اصلاح می شود دیگر نظری بصورت مجلس نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد .

۲- بیانات قبل از دستور - آقایان:

غلامرضا فولادوند - دکتر شایگان

- ناظرزاده - حائری زاده

رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند، آقای فولادوند بفرمائید

اسلامی آقای رئیس امر بفرمائید از دولت هم بیایند .

رئیس - می آیند چون حالا نطق قبل از دستور است

غلامرضا فولادوند - با کمال تأسف پیشنهائی که بنده در جلسه قبل کردم سوء تعبیر شده (آزاد - خیلی زیاد) آقای آزاد استدعا می کنم گوش به اریض من بدهید اگر عریضی که کردم مطابق میل شما نبود .

رئیس - آقای آزاد ساکت باشید آقای حاذقی توجه بفرمائید

حاذقی - آقای رئیس هر کس که اینجا صحبت می کند توقع دارد که همه گوش بدهند ولی خودش حرف کسی را گوش نمی دهد خواهش می کنم که نظامنامه را اجرا بفرمائید که همه

همین مذاکرات مشروح صدویکمین جلسه از شانزدهمین دوره قانونگذاری

داره تند نویسی و تحریر بصورت مجلس

گوشی کنند

فرولادولند - هرایب بنده متأسفانه سوء تعبیر

شده و برخلاف قانون نسبت به پیشنهاد بنده یک شروسی و رسمی از جرایم نوشته اند برای اینکه آقایان نمایندگان محترم بدانند که منظور از این قانون چه بوده و جدهائی که کمتر بقانون مراجعه می کنند نتوجه این موضوع بشوند بنده امروز یک جریانی را در مجلس می رسانم و بواسطه مطبوع اکثریت مجلس مستقیم مطابق قانون اساسی و کلیل باید در ارازل عقیده و انشاهای آزاد باشد بحکم همین آزادی من عقیده خودم را بطور صریح در مجلس شورای ملی عرض نمودم چنانچه حکومت مامور و طه است اما باید دستور قانون اساسی عمل نمایند قانون اساسی و کلیل اختیار آزادی در گفتار داده است و مدیران جرائد که با استفاده از همان قانون از آزادی صحبت نمایند بایستی بشام مواد قانون مزبور نهایت توجه فرمایند در این مدت که مجلس بوده همیشه عقیده و نظم خودم را با کمال شهامت و بدون ترس از هر کس ابراز داشته ام و یقین دارم تا زمانیکه بدون سوءنیت و صرفاً از لحاظ ملاحظه بوطن اظهار می کنم خداوند یار و مددکار من خواهد بود و اما راجع به پیشنهاد بنده که مورد تصویب قرار گرفت عرض می کنم یک قسمت از پیشنهاد من مربوط به احترام به اساس دین اسلام و مقام مقدس انبیاء است که در این مورد طول کلام لازم ندانسته و هر مسلمانی را موظف با احترام دین و انبیاء میدانم. (صحیح است)

قسمت دیگر از پیشنهاد مربوط به اظهار حضرت همایون شاهنشاهی و خانواده سلطنتی است من نمیدانم این قسمت از پیشنهاد اگر آقای آزاد توجه فرمایند چه عیب و ضرری داشته اقلیت و اکثریت موافق و مخالف تمام مدیران جرائد بسلامت احترام دارند (صحیح است) احترام بسلامت نموده نتیجه اش آنست که پادشاه و خانواده سلطنت مصون از تعرض باشند و اینکه بعضی از اشخاص در مجلس و خارج خانواده سلطنت را تعبیر بر خلاف قانون و عرف کرده و دامادهای پادشاه را جزء خانواده سلطنت قلمداد کرده اند باید عرض کنم تحقیقاً سوءنیت نداشته ولی فقط بقانون توجه نفرموده اند برای روشن شدن امر توجه آقایان را بجلد دوم قانون مدنی جلب می نمایم در قانون مزبور کتاب نهم فصل اول از ماده ۱۱۹۵ الی ماده ۱۲۰۶ خانواده را تعریف کرده است (صحیح است) برابر آن قانون خانواده هر کس عبارت است از زوجة اولاد پدر و مادری اجداد (صحیح است) در شرط معدودی هم از معدودی یا نزولی علیها هر کس در این تعریف قانونی نباشد خانواده آن شخص نیست (صحیح است) و تصور می کنم با مراجعه بقانون این اشکال مرتفع است و من یقین دارم هر ایرانی که خود را بابی بنده قانون و نتیجه مشروطیت میداند ملزم است که بخانواده پادشاه احترام بکند و از اینکه ایرانیان برای پادشاه چه مقامی قائل هستند عرض نمی کنم زیرا یقین دارم آقایان مستحضرمندند و اما قسمت سوم از پیشنهاد بنده باین مضمون دویام مردم را بقیام و اقدام بر ضد حکومت ملی تحریک کند که

فرمودند جواب ایشان را آن طور که باید خواهم داد و با جز از ابراز عقیده هم نیست ولی بداننده موضوعی را که بنده پیشنهاد کردم مطابق میل قلبی آقایان بوده منتهی بعضی از بدخواهان آمده اند اینطور تعبیر کرده اند و هرچند اکثریت مجلس تصویب بکنند بنده مطابق هستم (صحیح است)

رئیس - آقای دکتر شایگان بفرمائید

دکتر شایگان - پیش از اینکه وارد این قضیه مطبوعات بشوم بایستی حسن اثری که اقدام نمایندگان ملت در مردم داشته است آنرا بنده اینجا اظهار بکنم در آرزوی تاریخی که دولت آمد برخلاف افکار عمومی آن لایحه کذائی را اینجا قرائت کرد و بهمه نمایندگان محترم حالت فوق العاده اضطراب و نگرانی فوق العاده ای دست داد بطوریکه در حقیقت یک فرد در اینجا نبود که بحال طبیعی بماند همه که از این مجلس خارج شدید متأسف و متأثر بودیم بعد از آنکه آن تأثر آنی گذشت و قدری تغیر کردیم دیدیم که این عمل ناروای دولت یک اثر مهمی برای ملت ایران داشت و این اثر مهم عبارت از این بود که بدنیاً ثابت شد که مجلس شورای ملی ایران در موافقی که خطری متوجه منافع مملکت باشد مثل فرد واحد اقدام میکند (صحیح است) و اصلاح و ابداعات عقیده می که بین آقایان است تأثیری در در این قبیل موارد ندارد (صحیح است) تمام مردم و جرائد که زبان مردم هستند این عدل مستحسن نمایندگان را تجلیل کردند بنده وقتیکه شب دو باب این اقدام جوانمردانه نمایندگان محترم فکر می کردم در حقیقت از خود بحالی در پوست خود نمیکنیدم که این بیاناتی که می شنویدم صحبتها می که می شود اینها همه در اختیارند اگر تصور بکنند که نمایندگان ملت ممکن است در اقدامات اساسی خلاف مصلحت مملکت اقدامی بکنند (صحیح است) مطلب باینجا هم خاتمه پیدا نکرد و در جلسه بعد این اقدام را تکمیل فرمودید و این جلسه دوم هم بنظر بسیاری از آن جلسات تاریخی است که همه بکنده واحد و بالاتفاق آمدید و آنطرفها اینکه نمایندگان دولت در اینجا زده بود رد فرمودید این مجلس یعنی مجلسی که در دولت ایران جادار این مجلس یعنی همان مجلسی که آزادی بخوان طالبش هستند این مجلس یعنی همان مجلسی که روزنامه ها توقع دارند باین شکل باشد بعد میرسیم به این قضیه پیشنهادی که اینجاست بنده بسیار خوشوقت که دهنده آن پیشنهاد آمد اینجا گفت که منظور او غیاز منظوری است که مردم این مملکت و مدیران جرایم و آزادیخواهان از آن پیشنهاد استنباط کرده اند (صحیح است) باین اظهار دیگر جائز نیست که بنده دردد آن پیشنهاد و در باب اینکه آن پیشنهاد چه مضاری دارد بحث بکنم معذرت بایستی خاطر محترم ایشان را متوجه بکنم باینکه استنباطی که خود ایشان از آن پیشنهاد میکنند غیاز استنباطی است که مردم پیش خودشان میکنند آقایان این قوانین را می خوانند و پیش خودشان میگویند که بله این فلان مفهوم را ندارد فلان چیزی را ندارد ولی اشخاصیکه دستشان در کار است می دانند که دستگاهی که بایستی این قانون را بوضع اجرا بگذارند چه سوء تعبیراتی وجه سوء استفاده هائی می کند آقایان از این عملیات اطلاع پیدا میکنند در صورتیکه ما باین میرویم و می بینیم بنده و کلیل دهائی هستم بطوریکه میگویند لبس العبر کالمعانی نداشته و عاجز از دفاع نیستم و اگر من بعد تکرار

شنبین کی بود مانند دین ، بنده در غالب این محاکمات راجع بجرایم که حضور داشتم و تعبیر و تفسیر هائی که آنها میکنند دیده ام تعبیرهای آنها از آنطرف هائی است که واقفاً موجب اعجاب است ولی مجبوریم که تسلیم بشویم چون حکم دردست آنهاست تفسیر می کند و این حکم را میبندد از همه مهمتر عبارت خاتمه آن پیشنهاد است که دو عیب کلی در او هست یکی اینست که برخلاف اصول قضائی که باید اول رسیدگی شود و بعد متهم مجازات بآیتره بشود این بقول آن آخوند که شخصی را تکه تکه کرده بود گفت خوب این مأمون چه کرد بود اول این ملعون را سر میبرند بعد میبندند رسیدگی میکنند که آیا این قصیری داشت یا نه (رفیع - آخوند نبوده هائی بود) آخوند بهمان معنای عمومی آنروز آخوند گفت ، ملا نکندم خلاصه اینست که این بر خلاف اصول محاکمات است اصول محاکمات رسیدگی بکنند اگر متهمی مجرم شناخته شد مجازات کیندولی این قسمت اخیر میگوید اول روزنامه را توقیف بکنید و مدیرش را هم اگر خواستید توقیف بکنید بعد رسیدگی بکنید و بهینده تصمیرش چیست این عیب اول بود عیب دوم عبارت از اینست که تکلیف کار را بدست قاضی نمی دهند بلکه بدست آن کسی می دهند که تا بحال در خلاف قانون هیچگونه تأملی نداشته یعنی بلیس ملاحظه فرمائید میگوید دادستان امر بتوقیف شخص و جریده میدهد بنده دو هفته پیش سه هفته پیش معا که داشتم وقتی که ایراد می کردم که آقا چرا این دادیار بجای دادستان اظهار نظر کرده است که قاضی به بنده جواب میدهد آقا این چه حرفی است میزنید شما چرا حرفی که غیر عملی است میزنید چندین هزار دوسه در اینجا می آید آیا ممکن هست که دادستان خودش شخصاً در اینجا اظهار عقیده کند ؟ شما که اهل فن هستید میدانید هر کس که وابسته باشد به دادستانی یا دادسرا (داد از این دادهای متعددی که زبان فارسی را بر روز سیاه انداخته است) خلاصه هر کس که وابسته به دادستان باشد میتواند این عمل را بکند یعنی شهرتانی یک حاجی حسن خوش آب و هوائی را پیدا میکند می نویسد به دادستانی که آقا این حسن خوش آب و هوائی مرد بسیار خوب است و وارد امور قضائی است و بعنوان نماینده خودتان در شهر بانی معرفی بکنید او هم چیزی نمیگوید که حسن خوش آب و هوائی صادر شهر بانی نمایند دادستان بعد آتوقت تکلیف جرایم دیگر روشن است این حسن هر وقت دلش خواست می نویسد که فلان مدیر جریده را توقیف کنید یا فلان روزنامه را توقیف کنید باینرا این عیب در آن پیشنهاد بوده ولو اینکه پیشنهاد دهنده این نظر را نداشته باشد بطور پیشنهاد دهنده عمل نمیشود بلکه آنها استنتاج و استنباط که خودشان خواهند کرد این بود که بعد از آن پیشنهاد آن همان واضطرار فوق العاده در ارباب جرایم پیش آمد و اتفاقی که همه وارد هستند پیش آمد بنده پیش از این حصه پیشنهاد خودم را که نتیجه مشورت در کمیسیون است که منتخب از آقایان بود در آن جلسه خصوصی عرض کنم دوسه کلمه برای رفع مشکل عرض میکنم چیزیکه محرک آقای فولادوند در این قضیه شده است دو مطلب است که همه ما بصحت آن اذعان داریم یکی

اینست که مملکت ما مسلمان است و همه ما مسلمانی (صحیح است) و ببالطبع هر مطلبی بر خلاف دیانت اسلام منتشر شود دیگر چه رسد باینکه اهانت باشد آن برای ما تحمل پذیر نیست (صحیح است) خوب اینرا همه اذعان داریم مطلب دوم که البته در درجه دوم است آن عبارت از احترامی است که در مملکت مشروطه بشخص شیخ علی حضرت همایونی می شود (صحیح است) آنرا هم ما ظاهرأ و باطناً همه اذعان داریم ظاهرأ برای اینکه همه ما اینجا آمده ایم قسم خورده ایم که به سلطان مملکت خیانت نکنیم (صحیح است) باطناً برای اینکه کسی گمان نمیکند در این مملکت باشد که رژیم مشروطه را بهترین رژیم برای این مملکت نداند (صحیح است) تا بحال در بین آقایان نمایندگان ما نشنیدیم که بگویند آقا نه این وضع خوش آیند نیست بنده که نشنیده ام (صحیح است) این اساس مطلب است برای ایشان این توهم ایجاد شده است که چون این قوانین که بعد از قانون محرم ۱۳۲۶ گذشت بعضی متوجه این دوامر بوده است و شاید اگر این دو امر را ما مسکوت بگذاریم صدمه ای باین دوامر وارد میآید البته ذهنشان متوجه شده است که مثلاً این قانون اخیر بعد از آن قضیه دانشگاه پیش آمد ولی الان که همه ما میدانیم که آن قضیه دانشگاه صحنه دوم قتل امیری و قضیه سقاخانه بوده است حالا کار ندارم هر ضم اینست که ایشان بفکرشان آمده است که شاید این دو مطلب تأمین نشده است بنده خدمت ایشان عرض میکنم که آقا این دو مطلب تأمین شده و بهترین وجهی (قانون اینجایش بنده است) در این قانون این دو مطلب در کمال خوبی بیش بینی شده ما احتیاجی باین پیشنهاد نداریم این در حقیقت عدل زائد و عمل لغوی است آقایان البته همه در جریان این قانون هستند ولی چون قانون گفته است و ممکن است از خاطر محترم آقایان معو شده باشد بنده بعضی از موادش را اینجا عرض آقایان میرسانم یکی ماده ۳۱ است که توجه ایشان را جلب کرده است و تفسیرش را خواسته اند ماده ۳۱ باین نحو است توهین بمقام متبغ سلطنت مشوع قانونی است و تخلف از این قانون مرتکب را اگر از مدیران جرایم باشد از ۳ ماه الی یکسال محکوم بحبس و یا با التزام شرع از ۱۰ تومان الی سصد تومان داری خواهد کرد و اگر غیاز مدیرهای جرایم هستند در حسب تشخیص عرفی مرتکب از ۳ ماه الی یکسال حبس خواهد شد جریده یا لایحه ای که آن سوء ادب را کرده باشد یا مقاله مندرجه آن شامل آن خلاف باشد توقیف خواهد شد مخصوصاً توجه باین قسمت اخیر فرمائید و این توقیف ممکن است ابدی باشد این برای حفظ مقام سلطنت بعد برای آنهائی که قیام و اقدام بر علیه حکومت ملی بکنند ماده ۳۲ جمله اخبار و مقالات فتنه انگیز و انتشار آنها و نسبت آنها بکسی بدوغ مشوع است هم بطور بحث میکنند و میرسد ماده ۳۹ در ماده ۳۹ باز در همین باب صحبت است و مأمورین وزارت معارف که برای روزنامه

مطبوعات ۱۳۲۶ قمری اضافه شود
تبصره - مدیر و سردبیر روزنامه باید دارای صلاحیت علمی باشد که مورد تصدیق شورای عالی فرهنگ قرار گرفته باشد. پیراسته
رئیس - آقای پیراسته ،
پیراسته - بنده چون عده‌ای از آقایان علاقه‌مند بودند که این قانون زودتر بگذرد این است که پیشنهادی که کردم فعلاً مسترد مبادم و در موقع طرح قانون مطبوعات تقدیم میکنم (احسن)
رئیس - يك پیشنهاد دیگر قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم صلاحیت نویسنده و روزنامه نگار را باید شورای عالی فرهنگ تصدیق نماید و اعضای شورای عالی فرهنگ را باید مجلس شورای ملی بر حسب پیشنهاد دولت انتخاب نماید برای مدت شش سال . معذل
رئیس - آقای معذل ،
معذل - اینجا صحبت شد و همه میدانیم که ما مقصودمان از این عملی که حالا میکنیم نسخ و نقض توانی است که مضر برای مطبوعات است و الا ما اکتفا نخواهیم کرد به قانون سال ۱۳۲۶ (صحيح است) چون قانون ۲۶ قانون خوبی برای مملکت و برای مطبوعات نیست و نویسندگان پس از ۴۵ سال که از مشروطیت و آزادی میگذرد نمی توانند با قید ها و بندهایی که قانون ۲۶ برای آنها دارد آزاد عمل بکنند و بانتظاریم که قانون خوبی تدوین و وضع شود و همانطوریکه ملل دیگر از حق و آزادی استفاده میکنند در این مملکت هم استفاده شود در این بابت بنده این پیشنهاد را از این نظر کردم که چون قانونی در دست اقدام است و در مجلس سنا مطرح است و همچنین هفته مطبوعاتی است و اذعان و افکار متوجه این موضوع است بنده در این باب صحبتی کردم باشم و این صحبت در گوش ها باقی بماند و در جراید نوشته شود و بیا به ای شود برای این اساس ، خود نویسندگان هم یعنی آنها که واقفان ارباب قلم هستند آنها را که واقفان هادی افکار هستند آنها که حقیقه برای خدمت با اجتماع این وظیفه را به عهده گرفته اند آنها هم از بعضی چیزها که نوشته میشود داغور هستند خود آنها هم اگر بنشینند و با ایشان صحبت بکنند متوجه میشوند که بسیاری از چیزهایی را که اشخاص ناباب می نویسند خود آنها هم خوششان نمی آید در هر منفی ممکن است که اشخاص بی‌مورد وارد شده باشند و خودشان را جازده باشند ولی نیایستی گناه آن اشخاص معذور را پای تمام آن صنف گذاشت و بحساب آن دسته محسوب داشت هر وقت اصلاحی در باب قانون مطبوعات خواسته اند بکنند بنده دیده ام که از نظر درجه علمی و فضایی و سواد نویسنده بحث کرده اند در حالی که آفتاب معاینی که از نظر اخلاقی ممکن است ناشی شود از نظر فضیلت آفتاب است نامشود و موضوع اخلاق هم چیزی نیست که بشود در قانون برای او با هارت يك قید و بندی ذکر کرد لهذا بنده پیشنهاد

کردم که بایستی شورای عالی فرهنگ صلاحیت اخلاقی نویسنده را تعیین بکند اما نه آن شورای عالی فرهنگی که حالا ما داریم که تحت تأثیر وزیر وقت فرهنگ است و ابتدا موضوعی پیدا نمیکند برای آن نظری که ما داریم .
محمدعلی مسعودی - وزیر فرهنگ اعمال نفوذ نمی کند و ایشان هم از آن وزرا نیستند که اعمال نفوذ بکنند .
معذل - مقصود بنده شخص وزیر فرهنگ فعلی نیست بطور کلی عرض میکنم که يك شورای عالی فرهنگ اساسی در این مملکت تشکیل بشود تا این قبیل کار های اساسی را بکنند یکی برنامه تعلیمات ما را درست بکند و يك چیزی وضع بکنند که فرزندان ما را طوری تربیت کنند که در آتیه برای مملکت بدرد بخورند یکی هم صلاحیت اخلاقی ، نویسندگان و صاحبان روزنامه و صاحبان امتیاز و مدیران جراید را تصدیق بکنند هر گاه در این بابت ما وقت صرف بکنیم و برای تشکیل آن شورای عالی فرهنگ يك قانونی بگذرانیم و خوب هم اجرا بکنیم بنظر بنده رفع بسیاری از نگرانی‌ها در مورد کار مطبوعات می شود (صحيح است) و حتی خود ارباب مطبوعات هم از این بابت بهره و نصیب میبرند یعنی قلم آنها را که حقاً بدرد مردم میخورند قلم آنها هم آزادتر میشود قدر آنها هم بهتر شناخته میشود و میدان برای آنها بهتر پیدا میشود بنده نه از این نظر که تسریعی در این امر فقط شده باشد از این نظر که اذعان را متوجه این امر کرده باشم و بخصوص این موضوع بگوش آقایان سناتور ها هم برسد که يك پایه اصلی برای اصلاح کار قانون مطبوعات عبارت است از تشخیص صلاحیت اخلاقی مدیر روزنامه و نویسنده از این نظر این پیشنهاد را کردم و حالا هم مسترد می کنم (احسن)
رئیس - پیشنهاد آقای تیمور تاش قرائت می شود :
(شرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم عبارت زیر به ماده واحده اضافه شود .
فقط کسانی حق داشتن امتیاز روزنامه نگاری دارند که دارای ارزش تحصیلی باندازه لیسانس بوده و یا لا اقل دو جلد کتاب تألیف داشته باشند .
رئیس - آقای تیمور تاش .
تیمور تاش - بنده باید قبلاً عرض کنم که دلیل عمده تقدیم پیشنهاد بنده مراجعه عده زیادی از آقایان ارباب قلم بود و مخصوصاً به بنده متذکر شدند که معقول نیست در کشوری روزنامه نویسی آزاد باشد بدون اینکه يك حداقل یا يك تحصیلی برای روزنامه نگار قائل بشوند بنده این اصل را حاکماً پسندیدم بدلیل اینکه مسلماً در دنیا ای روز سیاست با آنچه که در وقت گذشته و حتی قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم بود فرق کرده امروز فقط کسی میتواند اظهار نظر بکند و در این هر سه دم بگذارد که اندازه زیادی وارد جریانات باشد و مطلع باشد بداند چه می گوید و بجه ترتیب می تواند مردم را ارشاد بکند

خیلی فریب است که برای هر کس و کاری در این کشوریك پروانه ای هست و اجازه می دهند که فلانکس فقط در صورت داشتن فلان شرایطی تواند داخل آن کار بشود و اما روزنامه نگاری که دارای اهمیت است و دیگر بنده در این باره عرضی نمی کنم چونکه تمام وقت این دوسه جلسه اخیر مجلس وقف این موضوع بوده است و بنده معنی می توانم عرض کنم چیزی که همان است چه حاجت بیان است این موضوع باین اهمیت و با در نظر گرفتن اینکه روزنامه نویسان و ارباب قلم بیشتر اول های ارشاد افکار عمومی هستند این آقایان هیچگونه ارزش علمی برایشان قائل نشویم و بهر کسی اجازه داده بشود که قلم بدست بگیرد و چیزی بنویسد بنده روی این زمینه این پیشنهاد را کردم و استدعای بذل توجه دارم تصدیق می کنم که دوسه روز پیش یعنی در جلسه گذشته راجع به ماده اظهار عقیده بکنم (صحيح است) و همین مسئله را در ماده ۱۱۶ آیین نامه ماداریم که وزیر باید حاضر باشد در آن موضوع اظهار عقیده بکند چرا این را نوشته اند ؟ چرا قانون اساسی نوشته است که وزیر باید حاضر باشد در آن موقع و اظهار عقیده بکند ؟ برای اینکه دولت مسئول اداره امور مملکت است برای اینکه دولت مسئول انتظامات عمومی مملکت است وقتی يك طرحی مطرح است و می خواهد بصورت قانون در بیاید دولت عقیده اش را راجع باین موضوع باید بگوید (دکتر بقائی - سکوت موجب رضاست) البته مجلس معتاد است که آن عقیده را بپذیرد یا نپذیرد و چه بسا که اظهار عقیده دولت در فکر نمایندگان و در رای نمایندگان موثر واقع میشود برای اینکه ما اینجا هستیم و تمام نیک و بد این مملکت را از دولت میخواهیم وقتی اینطور است قانوناً هم که نمیتوانیم طبیعی است که نظر دولت باید در آنجا رعایت بشود و باید دولت که تا حالا اظهار عقیده نکرده و نزدیک هم شده ایم برای نهایی بنده تصور میکنم که سکوت وزیر مربوطه در اینکار هم برخلاف قانون اساسی است و هم برخلاف آیین نامه است
رئیس - اولاً وزیر مسئول باید عقیده اش را اظهار کند . وزیر مسئول وزیر فرهنگ است و هر وقت هم مذاکره ای شده در حضور معاون وزارت فرهنگ بوده و حالا هم قبل از اینکه رای گرفته شود نظر آقای وزیر هم خواسته میشود
وزیر فرهنگ - هر وقت اجازه فرمائید بنده با کمال میل اظهار نظر میکنم
جمال اهلمی - وقتی حرفی ندارند کسه بفرمایند مجبور که نیستند چه اجباری دارند ؟
رئیس - ماده ۱۱۶ نظام نامه میگوید باید اظهار عقیده بکنند اظهار عقیده همین است که بگویند موافقم یا مخالف (دکتر جلالی - قانونی است از مجلس گذشته دیگر چه بگویند) شما چه حرف میزنید ؟ من این جا يك وظیفه ای دارم که آیین نامه را اجرا کنم . آقای وزیر فرهنگ هم عقیده شما را اظهار کنید
وزیر فرهنگ - البته بطوریکه آقایان نمایندگان معترض اطلاع دارند بنده در روزهای اول

که آمد تا یکماه بعد از این طرح بنده هم با آن موافقم ، بیابند پیشنهادی از این هم شدیدتر بکنند
تیمور تاش - با قید این نکته که بالاخره باید قانون مطبوعات به مجلس بیاید و بالاخره باید بحث بشود بنده پیشنهاد خود را مسترد میکنم (احسن)
فروهی - بنده انتظار دارم
رئیس - بر طبق چه ماده ای
فروهی - ماده ۱۱۶
رئیس - بفرمائید
فروهی - سه جلسه است که يك طرح قانونی مطرح است مطابق یکی از مواد قانون اساسی هر وقت طرح قانونی مطرح شد میبایستی که وزیر مربوط به آن طرح در مجلس حاضر باشد . البته آقایان تصدیق می فرمایند که قانون اساسی امر لغوی را هیچ وقت در نظر نمیگیرد این که گفته است وزیر حاضر باشد نه اینکه جسدش حاضر باشد یعنی حاضر باشد در آن موضوع اظهار عقیده بکند (صحيح است) و همین مسئله را در ماده ۱۱۶ آیین نامه ماداریم که وزیر باید حاضر باشد در آن موضوع اظهار عقیده بکند چرا این را نوشته اند ؟ چرا قانون اساسی نوشته است که وزیر باید حاضر باشد در آن موقع و اظهار عقیده بکند ؟ برای اینکه دولت مسئول اداره امور مملکت است برای اینکه دولت مسئول انتظامات عمومی مملکت است وقتی يك طرحی مطرح است و می خواهد بصورت قانون در بیاید دولت عقیده اش را راجع باین موضوع باید بگوید (دکتر بقائی - سکوت موجب رضاست) البته مجلس معتاد است که آن عقیده را بپذیرد یا نپذیرد و چه بسا که اظهار عقیده دولت در فکر نمایندگان و در رای نمایندگان موثر واقع میشود برای اینکه ما اینجا هستیم و تمام نیک و بد این مملکت را از دولت میخواهیم وقتی اینطور است قانوناً هم که نمیتوانیم طبیعی است که نظر دولت باید در آنجا رعایت بشود و باید دولت که تا حالا اظهار عقیده نکرده و نزدیک هم شده ایم برای نهایی بنده تصور میکنم که سکوت وزیر مربوطه در اینکار هم برخلاف قانون اساسی است و هم برخلاف آیین نامه است
رئیس - اولاً وزیر مسئول باید عقیده اش را اظهار کند . وزیر مسئول وزیر فرهنگ است و هر وقت هم مذاکره ای شده در حضور معاون وزارت فرهنگ بوده و حالا هم قبل از اینکه رای گرفته شود نظر آقای وزیر هم خواسته میشود
وزیر فرهنگ - هر وقت اجازه فرمائید بنده با کمال میل اظهار نظر میکنم
جمال اهلمی - وقتی حرفی ندارند کسه بفرمایند مجبور که نیستند چه اجباری دارند ؟
رئیس - ماده ۱۱۶ نظام نامه میگوید باید اظهار عقیده بکنند اظهار عقیده همین است که بگویند موافقم یا مخالف (دکتر جلالی - قانونی است از مجلس گذشته دیگر چه بگویند) شما چه حرف میزنید ؟ من این جا يك وظیفه ای دارم که آیین نامه را اجرا کنم . آقای وزیر فرهنگ هم عقیده شما را اظهار کنید
وزیر فرهنگ - البته بطوریکه آقایان نمایندگان معترض اطلاع دارند بنده در روزهای اول

و در جلسات اول در ایران نبودم و در مسافرتی بودم که لازم می دانم اینجا از دولت مصر و وزارت فرهنگ مصر و شخص وزیر فرهنگ معترض را دکتر طه حسین واز پذیرائی که کردند و مخصوصاً از اظهار علاقه ای که بزبان و ادبیات فارسی کرد و وعده داد که اگر نتوانم بطور اجبار زبان فارسی را در دبیرستان های مصر تدریس بکنیم حتماً آنرا یکی از زبان های اختیاری دبیرستانهای مصر خواهم کرد از آن تشکر میکنم ، البته در این مدت مطالبی گذشته است که بنده نبودم و قطعاً اگر بودم اظهار نظر می کردم و تصور نمی کنم راجع بقانون مطبوعات هیچ آدم روشن فکری در این مملکت پیدا بشود که با آزادی مطبوعات در این مملکت موافق نباشد (احسن) آقایان نمایندگان طرحی تهیه کردند روی این نظر و در او قید کردند همانطور که آقای دکتر معظمی فرمودند که در ظرف یکماه دولت باید قانون آن را بیاورد دروین همین زمینه هم دولت اظهار نظر خواهد کرد بنابراین بنده با کمال صراحت از نظر اینکه سابقاً روزنامه نگار بودم و تا حدی هم تحصیلاتی دارم و طرفدار آزادی هستم صریحاً از طرف خود عرض می کنم که جداً طرفدار آزادی مطبوعات هستم (احسن)
رئیس - يك پیشنهادی تهیه شده است باتوافق که تکمیل نیست و باید تکمیل بشود پنج دقیقه تا ده دقیقه نفس داده می شود بعد هم هیچکدام از آقایان جانی تشریف نبرند که این قانون امروز تکلیفش معلوم بشود
۴ بیانات آقای وزیر جنگ راجع بحکومت نظامی شهرستانها
رئیس - آقای وزیر جنگ بیانی دارید بفرمائید
وزیر جنگ - در جلسه قبل جناب آقای حائری زاده راجع بحکومت نظامی آبادان شرحی فرمودند و عده ای که داده شده بود اسم بردند و فرمودند خواهستم باستحضار نمایندگان محترم برسانم که کلیه نقاطی که در ایران بحکومت نظامی برقرار بود در شروع کار این دولت ۱۷ نقطه بود و در تمام این نقاط بحکومت نظامی ملغی شده است و بحکومت نظامی آبادان هم در تاریخ ۲۵ بهمن ملغی شده است (چند نفر از نمایندگان - بیست و پنجم بهمن ؟) بیست و پنجم بهمن یعنی در حدود یکماه پیش معترض می خواهم در تاریخ بیست و پنجم ماه بهمن یعنی در تاریخ ۲۵ آذر ملغی شده است و برای مزید اطلاع بایستی عرض بکنم که امروز در هیچ جای ایران بحکومت نظامی برقرار نیست فقط این را هم برای اطلاع عرض می کنم که در موافقه که محمولات نظامی بایران میرسد در مدتی که این محمولات را حمل می کنند در بندر شاپور بحکومت نظامی برقرار میشود بعد از خود ملغی می شود بنابراین در هیچ جا بحکومت نظامی برقرار نیست (احسن)
۵ تقدیم لایحه بودجه ۱۳۳۰ کل کشور بوسیله آقای شعاعی معاون وزارت دارائی
رئیس - آقای معاون وزارت دارائی

معاون وزارت دارائی - در چند جلسه قبل برض رساندم که دولت در نظر دارد بودجه سال ۱۳۳۰ را زودتر تقدیم کند بودجه سال ۱۳۳۰ مطابق قانون محاسبات عمومی در ماه دهم سال ۱۳۲۹ داده بشود یعنی ماه دهم هر سال بودجه سال بعد باید تدوین بشود و مطابق قانون تا اواخر اسفند یا اواسط اسفند هم تصویب بشود بدولت ابلاغ بشود تا در اوایل سال بودجه مصوب در دست دولت باشد باینجهت دولت در نظر داشت که بودجه ۱۳۳۰ را زودتر بدهد بودجه سال ۱۳۲۹ در اوایل خرداد از طرف دولت وقت بمجلس داده شد این بود که آنوقت که داده شد يك هدم توازن فوق العاده ای هم داشت یعنی رقم درآمد بودجه در حدود ۹۰۰ میلیون تومان و رقم مخارجش در حدود ۱۱۵۰ میلیون تومان بود کمیسیون بودجه باینکه زحمت وجدیت فوق العاده که شاید کمتر کمیسیون بودجه ای در مجلس شورای ملی متحمل يك همچو زحمتی شده باشد شاید هم نیست برای اینکه هیچوقت کمیسیون بودجه اینقدر زحمت نمیکشند این زحمت فوق العاده را کشیدند این بودجه را متوازن کردند باین ترتیب که مبلغی بردارند اضافه کردند و مبلغی هم از هزینه کسر کردند بودجه طریقتش در حدود ۹۵۰ میلیون تومان تصویب شد در آنجا اضافه کرد و مبلغی شد . بعد هم يك چند قلم مخارج دیگری بود که از طرف وزارت دارائی دولت پیشنهاد شد کمیسیون بودجه که يك مقداری از آنها تصویب شد و يك مقداری که در دست تصویب است برای اینکه امسال این زحمت برای کمیسیون بودجه نباشد و دولت هم آن اشکالات را نداشته باشد خود ما بودجه را متوازن تهیه کردیم و این بودجه ای که الان تقدیم مجلس میشود طریقتش متعادل است بر روی همان رقم ۹۵۰ میلیون تومان و تقدیم میشود .
دکتر بقائی - جناب آقای شعاعی با امضای خودتان است یا با امضای جناب آقای فروهر ؟
معاون وزارت دارائی - وقتی بودجه بالا بیه ای تقدیم میشود با امضای آن کسی تقدیم میشود که در آن موقع مسئول کار است (دکتر بقائی - مقصودم همین است که با امضای ایشان است) جناب آقای فروهر الان در وزارت دارائی تشریف ندارند و بنده مسئول اداره کار هستم این بودجه تقدیم مجلس میشود و مطابق را که باید در اینجا اضافه بکنم برای استحضار نمایندگان محترم اینست که این بودجه با این مبالغ آن نظری را که دولت برای توسعه اصلاحات و امور عمرانی و غیره در نظر دارد کفایت نمیکند . همانطور که آقایان اعضاء کمیسیون بودجه مخصوصاً اطلاع دارند ما در قسمت فرهنگ بهمداری قوای تأمینیه غیره بيك اعتبارات زیادی احتیاج داریم مثلاً اگر یکجا بیاک دبستان سه کلاسه ای در سال ۲۹ ایجاد شده طبیعتاً در سال ۳۰ باید کلاس چهارم ایجاد شود بنابراین بودجه فرهنگ و بهمداری و امور عمرانی و اصلاحی چیزی نیست که در یکجا متوقف بشود ولی متأسفانه نمیتوانستیم که این ارقام را بالاتر ببریم برای اینکه همانطوریکه عرض کردم اولاً در آمد کافی نبود تا باین نظر این بود که زحمتی که کمیسیون بودجه در سال ۱۳۲۹ کشید بیهیاصل باشد زحمت زیادتری مجدداً نکشند . دولت در نظر دارد و مشغول مطالعه است که يك منابع جدیدی

بسیار در این باره در وقت تهیه اسامی که تقدیم میگردد البته آن منابع عایدات وقتی بدست آمده معارج مربوطه هم پیشنهاد خواهد شد همو برض خواهد رسید. يك مطلب دیگری که از مراجعه باین بودجه ممکن است بنظر آقایان برسد اینست که در این بودجه کمتر بامور عمرانی توجه شده است ولی رفع این نقص بوسیله اعتبارات برنامه آن حد که بتصویب کمیسیون خواهد رسید میشود و از این جهت جای نگرانی نیست (بهداری - سه سال است بعنوان برنامه اعتبارات را از بین میبرند) امثال این بودجه باین صورتی که عرض کردم تقدیم میشود و امیدوارم که زودتر این بودجه مورد مطالعه قرار گیرد (دکتر بقائی - جناب آقای رئیس بفرمائید تصریح کنند که آقای فروهر استفا دادند یا معزول شدند)

رئیس در امضای لایحه بودجه معلوم میشود سال تنفس داده میشود.

(نیساعت قبل از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و یک ربع بعد از ظهر مجدداً تشکیل گردید)

۶ - معرفی آقای جوادی به معاونت وزارت دادگستری بوسیله آقای وزیر دادگستری

رئیس - آقای وزیر دادگستری وزیر دادگستری - میخواستم حضور آقایان نمایندگان محترم آقای جوادی را که از صاحبان قضایی قدیمی وزارت دادگستری هستند (صحیح است) بهست معاونت وزارت دادگستری معرفی کنم (مبارک است)

(۷ - بقیه مذاکره در طرح راجع به مطبوعات و خاتمه مذاکره آن)

رئیس - چون باز پیشنهاداتی رسیده ، يك پیشنهادی از طرف آقای حائریزاده رسیده است که قرائت میشود آقایان توجه بفرمائید.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی - چون وعده داده شده است که قانون جدید مطبوعات بزودی بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد و پیشنهاد دیگری هم نیست طبق توافق قبلی پیشنهاد می کنم تبصره پیشنهادی آقای فولادوند بکمیسیون فرهنگ برود تا در موقع طرح لایحه دولت مورد شور قرار گیرد (صحیح است)

حمعی از نمایندگان - همه موافقت

رئیس - مخالفی نیست باین پیشنهاد؟ آقای فرهودی - فرهودی - قرار بود که نوشته شود تمام پیشنهادات رئیس - بله آقای مکرم هم پیشنهادی کرده اند که سایر پیشنهادات هم بکمیسیون برود

دکتر معظمی - اجازه میفرمائید این مضر است رئیس - پیشنهادات رد شده که نیست . آقای دکتر معظمی

دکتر معظمی - عرض کنم که آقای حائریزاده در اینجا ملاحظه آئین نامه را کرده اند که اینطور

نوشته - ما این سلبه را در دوره ۱۵ از پیش بردیم که يك پیشنهادی بشود که پیشنهادها هر اینجا بماند در کمیسیون نرود و اجازه بدهند که قانون ابلاغ بشود بهین جهت آقای حائریزاده پیشنهاد کردند که چون پیشنهادی نیست اینطور بشود و ما نمیخواهیم که در آتیه حق وکیل از بین برود.

رئیس - آقای مکرم پس بنده تقاضا می کنم از جنابانی که پیشنهادتان را پس بگیرند (مکرم - پس گرفتم) رای می گیریم باین پیشنهاد آقای حائری زاده آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . رای می گیریم بماده واحده آقایانی که موافق با ماده واحده هستند قیام بفرمائید (اغلب برخاستند) تصویب شد برای مجلس سنا فرستاده می شود .

۸ - طرح گزارش راجع بقاوت حقوق بازنشستگی افسران و درجه داران ارتش

رئیس - عرض کنم راجع به آقایان افسران بازنشسته در اینجا لایحه ای تصویب شد و مارای نهائی ندادیم و فرستادیم برای اظهار نظر بمجلس سنا ، حالا يك اختلافی اینجا شده بود که مجلس سنا یا تبصره این را تغییر داده و ما این لایحه را مالی تلقی کردیم ، سنا قانون را غیر مالی تلقی کرده است ولی برای اینکه افسران بازنشسته بحتوق خودشان برسند بطور استثنا که هیچ سابقه ای هم گذاشته نشود بنده میخواهم عرض کنم که رای گرفته بشود باین چیزی که از سنا آمده (اسلامی - ما مخالفیم) حالانامه مجلس سنا قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی - عطف به نامه شماره ۴۴۰۵ - ۲ - ۹۹ - ۱۳۲۹ راجع بلایحه بازنشستگی افسران و درجه داران که اشعار شده بود « در مدت مقرره اعاده شود تا رای نهائی گرفته شود » ازوما تصدیق میدهد.

بطوریکه از مفاد لایحه مزبور مستفاد میشود منظور آنست که مقررات قانون بازنشستگی مصوب ۱۳۲۸/۱۸/۱۸ شامل همدی از افسران و درجه داران بشود. بدیهی است این قبیل لوایح که حاوی مقررات استخدای است برای تکمیل مراحل قانونی تصویب مجلسین را لازم دارد و البته تصدیق خواهد فرمود که آنها جز لوایح غیر مالی محسوب میشوند و نمیتوان مقررات آئین نامه مشترک را که مختص به لوایح و طرحهای مالی است مشمول آن نمود و قید مدت در آئین نامه از مقررات مذکور است. اگر چه در غالب (بلکه همه) لوایح و طرحهای معمولی و غیر مالی هم همیشه مطلبی راجع اجازه پرداخت یا منظور داشتن وجهی یا تقاضای امریکه مستلزم معارج است و بهر حال امری محتاج بخرج مندرج است و کمتر لایحه ای در ممالک میتوان یافت که نکته معارجی در آن نباشد و از آن جمله در همین لایحه « اجازه پرداخت ما بالتفاوت » مندرج است لکن اینگونه لوایح همیشه

تصویب مجلسین را لازم خواهد داشت و اظهار نظر مجلس سنا و رای نهائی مجلس شورای ملی لفظاً مربوط به لوایح و طرحهای مالی صرف و بودجه ای است که در آن مطلب دیگری نباشد بقیه دایم این نکته را که سابقاً هم گفتگو و حلاجی شده و اصولاً و عملاً مورد موافقت مجلس محترم شورای ملی بوده است تصدیق خواهد فرمود. بنابر این مقتضی است دستور بفرمائید لایحه مزبور در مجلس شورای ملی مورد رای قرار گرفته پس از طی مراحل نهائی برای تصویب بمجلس سنا ارسال گردد. رئیس مجلس سنا - سید حسن تقی زاده .

رئیس - آقای اسلامی

اسلامی - عرض کنم که مادر اینجاء علاوه بر این که وظیفه قانونگذاری داریم يك مسئولیت دیگری هم داریم و آن این است که تصمیمات ما متشاه آثار بدی نباشد برای آیندگان برای اینکه ما همیشه وکیل مجلس شورای ملی یا نماینده مجلس سنا و با اصطلاح سناتور نیستیم این است که ما اگر اینجا یعنی میخواهیم بکنیم نباید روی اینکه من امروز وکیل مجلس هستم چرا اختیارات مجلس کم بشود یا زیاد بشود بحث بکنیم بلکه باید برویم روی کلیات و اصول که وظیفه مجلس شورای ملی چیست و وظیفه مجلس سنا چیست و صرف نظر از شخص نمایندگان بحث کنیم بنده برای اکثر آقایان سناتور ها بلکه همه شان احترام قابل هستم ولی این دلیل نمیشود که ما اینجا اگر راجع به اصول کلی بحث میکنیم مخالفت کنیم. نظر آقایان باشخاص یا با افراد نیست در اول افتتاح مجلس شورای ملی و مجلس سنا که يك اختلافی پیش آمده بود يك کمیسیونی انتخاب شد از مجلس شورای ملی و مجلس سنا که مسائل بین طرفین را اگر اختلافی پیش بیاید حل بکنند و قرار بود که گزارش بمجلس بدهند و مجلس نظر بدهد ، رفتند آنجا نشستند و آقایان نمایندگان محترم که ما هم با آنها کمال احترام را داشتیم رفتند آنجا يك گذشت هائی کردند (مخبر فرهند - گذشت نبود) (اردلان - قانون اساسی گفته بود) تغییر گذشت کرده بودند البته مردمان مورد اعتماد و مورد احترامی مثل آقای قائم مقام دو آن کمیسیون بودند بنده شخصاً نسبت بآن تصمیمات کمال مخالفت را داشتم و آرزو هم اینجا فریاد میکردم منتهی هیچکس گوش بهر ما نکرد. بنده آرزو می خواستم عرض کنم که آقایان شما امروز این گذشت را کردید فرمایش سر اینکه آیا این لایحه مالی است یا غیر مالی باز اختلاف پیش خواهد آمد پس ه نایک کاری بکنید که دیگر اختلافی پیش نیاید و اینجا هم تمام شود من می خواستم آرزو عرض کنم که امروز پیدا شد ، چیز عجیبی است ، می خواهند حقوق يك هده افسر یا یکمده کارمند دولت را زیاد کنند یا کم کنند این مالی نیست ؟ از این مالی تر چیست ؟ (اردلان - مالی نیست) آقای اردلان شما مخالف عرض بنده هستید (اردلان - بله) مگر اینکه شما توضیح بدهید بنده آنچه از کلمه فارسی منطبق با چملات و کلمات قانون اساسی استنباط می کنم شخصاً این قانون را مالی

مبدانم و تفسیر و تمبیر در اطراف قوانین هم از مختصات مجلس شورای ملی است . بنا بر این بنده باشدید ترین وجهی از آقایان نمایندگان محترم تقاضا دارم صرف نظر از اینکه مانگه کنیم که سناتور کیست ، بنایستی اینجا اصول کلی را زیر پا بگذاریم برای اینکه ما همیشه اینجا نیستیم فردا آیندگان شما ایراد خواهند کرد که بچه مناسب شما قانون اساسی را زیر پا گذاشتید و تبعیت کردید این موضوعی بود که بنده عرض کردم اما جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی هم متوجه این نکته بودند و فرمودند با هلم باینکه این قانون قانون مالی است و با اینکه ما این را تصدیق داریم و در آینده هم این موضوع برای چیزهای دیگر يك نمونه نباشد آقایان موافقت بکنید بنده از این هم خائتم ، میترسم ، با اینکه کمال احترام را نسبت بفرمایشات ایشان دارم ولی نگرانم که نکنند اینهم مثل همان گذشته باشد که ما آندعه کردیم و آن توافقی که کرده بودند مثل آندعه بشود و بعد در آینده هم هر قانون مالی که برود در آنجا بگویند این قانون مالی نیست ، يك تبصره ای بدهند و بندهم برای اینکه رفع تشنج بشود و خلافی پیش نیاید بگوئیم که آقا این دفعه هم گذشت میکنیم ، بنده از این جهت مخالفم و نظر نمایندگان محترم را متوجه مسئولیت خطبیری که در برابر ملت ایران و قانون اساسی دارند می کنم و توجهشان را جلب مینمایم .

رئیس - آقای تیمورتاش مخبر کمیسیون هستید بفرمائید.

بعضی از نمایندگان - نظر شما چیست ؟

رئیس - بنظر من مالی آمده چون جنبه استخدامی هم دارد مجلس سنا غیر مالی تلقی کرده است . يك کمیسیون مختلطی ما داریم که رفع اختلافات را میکند بیکرتبه تشکیل شده بازم باید تشکیل بشود دو سه موضوع مورد اختلاف هست رفع بکنند من گفتم اینها بدون اینکه سابقه ای بشود و بدون اینکه ما نظر سنارا قبول بکنیم چون افسران بازنشسته در عسرت و زحمت هستند رای میدهم بازم باورقه رای میدهم که مالی باشد . آقای تیمورتاش

تیمورتاش - در اینکه این لایحه مالی است بنظر بنده تردیدی نیست (نبوی - هست) میفرمائید

تردید هست اجازه بفرمائید ایشان ابتدا فرمایشاتشان را بفرمائید بنده بعد جواب عرض کنم

رئیس - شما بفرمائید بیاتان را بکنید

شما همیشه می توانید صحبت کنید چون مخبر کمیسیون هستید.

تیمورتاش - ... در اینکه لایحه مالی است تردیدی نیست و لیکن در عین حال بنده نمیتوانم منکر این اصل بشوم چون يك قسمتی هم مربوط باستخدام هست از اینجهت باید مجلس سنا اظهار نظر خودش را بکند بنا بر این بنده بطور کلی و خیلی خلاصه عرض میکنم خیال میکنم

نظر جناب آقای رئیس کاملاً صحیح باشد که اجازه بفرمائید استثنائاً این را بفرستند بمجلس سنا و آنجا رای بدهند بر گردد بمجلس بنده این را خلاصه کرده برای این که آقایان فرمایشاتشان را بکنند بعد عرضم را میکنم.

رئیس - آقای اردلان

اردلان - همان روز که این لایحه مطرح بود بنده باخطار نظامنامه ای کردم که این لایحه مالی نیست و نباید رای با ورقه بگیریم علتش این است که فرض بفرمائید بنده يك مثل عرض می کنم قانون استخدام کشوری رتبه معین میکند رتبه یک رتبه ۲ رتبه ۳ رتبه ۴ نسبت برتبه ۱ اینقدر اضافه رتبه ۲ نسبت برتبه ۱ اینقدر اضافه اینها تمام پول است ولی مالی نیست (اسلامی - ابلاغ خالی میدهند یا پول هم میدهند؟) لایحه بازنشستگی میگوید که میزان حقوق بازنشستگان این قدر اضافه میشود این لایحه يك قانونی است آقا وقتی مالی میشود که بگویند چقدر پول باید از بودجه کل کشور برای این منظور مصرف بشود آن موقع میشود لایحه بودجه ای و حق خود مجلس است ولی این لایحه يك قانونی است ، هر قانونی از مملکت میخواهید بکنار بید يك خرجی برای مملکت ممکن است باشد این لوایح مالی نیست آن لایحه ای مالی است که اجازه خرجش را بکنده بخواهند شما هم باید رای باورقه بدهید آن لایحه مالی است ولی الان این قانون میگوید که حقوق بازنشستگان این قدر به تناسب زیادتر بشود این يك قانون عادی است و مطابق قانون اساسی باید بمجلس شورای ملی و هم مجلس سنا در او اظهار نظر کنند بنده همان روزی هم که در اینجا مطرح بود بمقام

ریاست عرض کردم که آقای رئیس این لایحه مالی نیست و بطور عادی رای بگیرند بعد برود بمجلس سنا البته وقتی که بودجه کل کشور آمد يك قسمتش در بودجه کل کشور مینویسد که در این قانونی که تصویب شده حقوق بازنشستگان اینقدر اضافه میشود آنوقت البته رای منحصراً مال مجلس شورای ملی است قضیه بعقیده بنده خیلی روشن است

رئیس - آقای تیمورتاش

تیمورتاش - یکی از دلایل هده ای که این لایحه مالی است و بنده آنرا مالی تلقی میکنم این است که خاطر محرم آقایان مستحض است لوایح مالی معمولاً يك شوری است برای اینکه بکفورت درش مستتر است و این لایحه هم از لوایح يك شوری بوده است رفته است بکمیسیون نظام رفته است بکمیسیون بودجه بعد بر گشته است اینجا و يك شور شده است معمولاً لوایح مالی را آقایان مستحضر هستند که يك شوری است بنا بر این بنده زیاد وارد این نمی شوم ولی عمل مجلس از اول اینطور حکایت کرده که این لایحه را مالی تلقی کرده جناب آقای اردلان توجه میفرمائید؟ و روی این زمینه بنظر بنده باید حالا هم ادامه بدهید و مالی تلقی بکنید (مکرم - خوب بود اجازه میفرمودید مخبر کمیسیون بودجه هم يك توضیحی بدهند

رئیس - مربوط بکمیسیون بودجه نیست

اینجا مجلس شورای ملی تشخیص داد بهمین جهت رای نهائی نداد و بمجلس سنا فرستاد . بعضی از آقایان که اظهار عقیده میکنند که جنبه استخدامی دارد عرض کردم يك کمیسیون مختلطی داریم این قبیل مسائل را حل خواهد کرد حالا همینطور مالی تلقی میکنیم و استثنائاً بدون اینکه سابقه ای بماند رای میگیریم رای باورقه

۹ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

بهداری - آقای رئیس بنده باخطار دارم رئیس - خاطر شما مربوط باین موضوع نیست راجع بشوالات است دولت هم برای جواب سوالات حاضر است عده هم کافی نیست اول جلسه آئینده این کار و کارهای دیگر را کدر دستور است انجام میدهم .

سه ربع ساعت بعد از ظهر ظهر جلسه ختم شد

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت